

Nieuwsbrief ERF Updates - Nummer 08, 2017

Nummer 8, 2017

Redactie: mr. F.M.H. Hoens.

INHOUDSOPGAVE

Hoge Raad

[Hoge Raad, ECLI:NL:HR:2017:565](#) 31-03-2017

[Hoge Raad, ECLI:NL:HR:2017:553](#) 31-03-2017

Hof

[Gerechtshof Arnhem-Leeuwarden, ECLI:NL:GHARL:2017:2883](#) 04-04-2017

[Gerechtshof Amsterdam, ECLI:NL:GHAMS:2017:1108](#) 04-04-2017

[Gerechtshof Amsterdam, ECLI:NL:GHAMS:2017:1104](#) 14-03-2017

[Gerechtshof 's-Hertogenbosch, ECLI:NL:GHSHE:2017:360](#) 03-02-2017

[Gerechtshof Arnhem-Leeuwarden, ECLI:NL:GHARL:2016:10373](#) 22-12-2016

Rechtbank

[Rechtbank Gelderland, ECLI:NL:RBGEL:2017:1493](#) 21-03-2017

[Rechtbank Midden-Nederland, ECLI:NL:RBMNE:2017:1324](#) 08-03-2017

[Rechtbank Overijssel, ECLI:NL:RBOVE:2017:1211](#) 22-02-2017

Uitspraken zonder ECLI

[Rechtbank Gelderland](#) 11-04-2017

Bij deze uitspraak ontbreekt de ECLI

RECHTSPRAAK

Tuchtrecht. Diverse klachten afwikkeling nalatenschap door notaris.

Een notariskantoor wikkelt een nalatenschap af. Een aantal erfgenamen klaagt de notaris op dertien punten tuchtrechtelijk aan.

Klachtonderdeel 1 gaat over het niet of nauwelijks reageren op brieven en telefoontjes van klagers. De notaris wijdt dit aan zijn burn-out, waardoor hij niet meer in staat was adequaat te reageren. Volgens de kamer en het hof is de notaris herhaaldelijk ernstig nalatig geweest. Het risico van de gevolgen van de burn-out is voor zijn rekening. De notaris had ervoor zorg moeten dragen dat zijn verplichtingen zorgvuldig werden uitgevoerd.

Klachtonderdeel 6 betreft de aangifte erfbelasting, die de notaris te laat heeft ingediend. Het feit dat de notaris de daardoor verschuldigde belastingrente heeft betaald, neemt niet weg dat hij verzaakt heeft de aangifte tijdig in te dienen. De klacht is gegrond.

Klachtonderdeel 7 ziet op het feit dat de notaris de erfgenamen niet heeft geïnformeerd over zijn schorsing als notaris vanwege nalatigheid in andere nalatenschappen. Klagers hebben de schorsing uit de krant vernomen. De schorsing stond wel vermeld op de website van de notaris. Met de kamer vindt het hof dat de notaris niet zonder meer gehouden is de aanleiding voor een schorsing aan zijn cliënten mee te delen. Het feit dat de aanleiding in dit geval lag in de behandeling van nalatenschappen, betekent op zichzelf niet dat de notaris de reden van zijn schorsing wel uit eigen beweging aan klagers had moeten mededelen. De kamer heeft deze klacht terecht ongegrond geoordeeld.

In klachtonderdeel 11 klagen klagers dat de notaris salaris in rekening heeft gebracht, terwijl hij wanprestatie heeft gepleegd. Ook als een notaris terecht wordt verweten onvoldoende werkzaamheden te hebben verricht, betekent dit niet dat de wel verrichte werkzaamheden niet in rekening gebracht mogen worden, aldus het hof.

Volgens klagers (klachtonderdeel 12) heeft de notaris hen onnodig op kosten gejaagd. Had de notaris zijn werkzaamheden naar behoren uitgevoerd, dan hadden zij geen advocaat hoeven in te schakelen. Het hof acht de klacht ongegrond. Klagers hebben er zelf voor gekozen om zich voor rechtsbijstand tot een advocaat te wenden.

In klachtonderdeel 13 verwijten klagers de notaris dat hij geen tussentijdse uitkeringen heeft gedaan aan de erfgenamen. Volgens het hof – anders dan de kamer – kon de notaris niet uit eigen initiatief tot voorschotten overgaan, omdat de omvang van de nalatenschap onvoldoende vaststond en niet om voorschotten is verzocht.

Al met al heeft de notaris niet zorgvuldig gehandeld. Vanwege de aard en de ernst van de klachten legt het hof de notaris een berisping met een boete van 5.000 euro op.

Instantie: Gerechtshof Amsterdam

Datum uitspraak: 04-04-2017

ECLI: ECLI:NL:GHAMS:2017:1108

Zaaknummer: 200.195.345/01 NOT

Rechters: A.M.A. Verscheure, A.H.N. Stollenwerck en B.J.M. Gehlen

Wetsartikelen: 17 WNA

RECHTSPRAAK

Veroordeling tot medewerking aan verdeling of vaststelling van de verdeling. Keuzevrijheid rechter.

De Hoge Raad verwerpt het cassatieberoep tegen het arrest van Hof Den Haag (29 december 2015, ECLI:NL:GHDHA:2015:3919) zondere nadere motivering (art. 81 lid 1 Wet RO). De Hoge Raad volgt hiermee de conclusie van de A-G.

Het hof had eiser in cassatie veroordeeld tot medewerking aan de verdeling (art. 3:178 lid 1 BW).

Het cassatiemiddel betoogt dat het hof de verdeling van de nalatenschap had moeten vaststellen op de voet van artikel 3:185 BW. Volgens de A-G zet kan dit middel geen doel treffen. Primair was medewerking aan de verdeling gevorderd (art. 3:178 lid 1 BW), subsidiair vaststelling van de verdeling (art. 3:185 lid 1 BW). Rechtbank en hof mochten op grond van artikel 677 lid 1 Rv, in afwijking van de gewone regels, de primaire vordering laten voor wat zij was en in plaats daarvan de wijze van de verdeling gelasten of de verdeling zelf vaststellen. De rechtbank heeft dit laatste gedaan. Het hof heeft dit uiteindelijk niet gedaan, hetgeen het hof vrijstond, omdat de vordering niet primair op artikel 3:185 lid 1 BW gericht was.

Instantie: Hoge Raad

Datum uitspraak: 31-03-2017

ECLI: ECLI:NL:HR:2017:553

Zaaknummer: 16/02034

Rechters: A.M.J.M. van Buchem-Spapens, C.E. du Perron en M.J. Kroeze

Wetsartikelen: 3:178 BW, 3:185 BW, 677 Rv en 81 Wet RO

RECHTSPRAAK

Zoon doet als gevolmachtigde onrechtmatig een 'schenking' van moeder aan zichzelf. Als erfgenaam verbeurt hij verzwegen goed in haar nalatenschap, aldus ook Hoge Raad.

X boekt met een volmacht van moeder bijna 645.000 euro over van moeder naar zichzelf en zijn echtgenote. Hij stelt dat sprake was van een schenking van moeder, maar slaagt niet in het bewijs hiervan.

Hierdoor behoort tot moeders nalatenschap een vordering op X uit hoofde van onverschuldigde betaling. Volgens het hof (ECLI:NL:GHDHA:2015:2195) heeft X zijn aandeel in deze vordering verbeurd aan de andere erfgenaam, Y (art. 3:194 lid 2 BW).

In cassatie klaagt X dat het hof ten onrechte heeft overwogen dat het voor artikel 3:194 lid 2 BW vereiste opzet ook kan worden aangenomen als X (niet wist, maar wel) behoorde te weten dat de verzwegen vordering tot de nalatenschap behoorde. Volgens de Hoge Raad heeft X op zich gelijk, maar geen belang bij de klacht, omdat het hof overwoog dat X wist dat de vordering tot de nalatenschap behoorde.

X klaagt voorts over de bewijslastverdeling. Volgens de Hoge Raad stelt X terecht dat, gelet op de hoofdregel van artikel 150 Rv, de stelplicht en bewijslast ten aanzien van het beroep op artikel 3:194 lid 2 BW in beginsel op Y rusten. Het hof heeft echter gebruikgemaakt van de bevoegdheid die artikel 150 Rv aan het slot verleent om de stelplicht en bewijslast om te keren (de 'tenzij-bepaling').

Volgens X is het hof ten onrechte voorbijgegaan aan het feit dat X later tot inkeer is gekomen door de vordering aan Y te melden. Ook dit middel faalt. Voor een gemeenschapsgoed geldt dat ieder verzwijgen, zoek maken of verborgen houden daarvan tot toepasselijkheid van de sanctie van artikel 3:194 lid 2 BW leidt, ook als nog geen verdeling heeft plaatsgevonden, zoals blijkt uit het volgende citaat uit de wetsgeschiedenis: 'zij [de oneerlijke deelgenoten] behoren ook voor de tijd dat de gemeenschap nog niet verdeeld is, hun medezeggenschap in het beheer en hun participatie in het gebruik en in de vruchten van de goederen verspeeld te hebben.' (Parl. Gesch. Boek 3, p. 630).

Dit is anders bij de sanctie van artikel 1:135 lid 3 BW, dat ziet op verzwijging van een goed dat tot te *verrekenen* vermogen behoort. Op die sanctie kan pas een beroep worden gedaan nadat verrekening heeft plaatsgevonden (HR 4 december 2015, ECLI:NL:HR:2015:3475, NJ 2016/15). Dit houdt mede verband met de omstandigheid dat het dan gaat om niet-gemeenschappelijke vermogensbestanddelen, waarvan het bestaan voor de vermogensrechtelijke verhouding tussen de betrokkenen pas relevant wordt in het kader van een eventuele verrekening.

Volgens de Hoge Raad kan een verzwijging in de zin van artikel 3:194 lid 2 BW nadien niet worden hersteld. De wettekst biedt geen steun voor die opvatting, evenmin als de wetsgeschiedenis en strekking van de bepaling (het ontmoedigen van oneerlijk gedrag).

Onder bijzondere omstandigheden zou een beroep op artikel 3:194 lid 2 BW onaanvaardbaar kunnen zijn (art. 6:2 lid 2 BW), maar daar heeft X zich niet op beroepen.

Instantie: Hoge Raad

Datum uitspraak: 31-03-2017

ECLI: ECLI:NL:HR:2017:565

Zaaknummer: 15/05398

Rechters: F.B. Bakels, C.A. Streefkerk, A.H.T. Heisterkamp, M.V. Polak en C.E. du Perron

Wetsartikelen: 1:135 BW, 3:194 BW, 6:2 BW en 150 Rv

RECHTSPRAAK

Onterving echtgenote door vermogende erflater. Wilsonbekwaamheid niet aangetoond.

De echtgenoot van X laat bij zijn overlijden ruim 26 miljoen euro na aan twee goededoelinstellingen als enige erfgenamen. Volgens X was erflater wilsonbekwaam bij het opmaken van het testament en is het daarom nietig (art. 3:34 lid 2 BW).

X moet niet alleen stellen dat erflater leed aan een geestelijke stoornis, maar ook dat deze stoornis een redelijke waarneming van de bij de handeling betrokken belangen belette. De rechtbank komt tot de conclusie dat X hierin niet slaagt.

De rechtbank heeft weliswaar geen reden om te twijfelen aan de verklaring van X en haar kinderen dat zij een gedragsverandering bij erflater waarnamen met name ten opzichte van X (verbale agressie, onberekenbaarheid, afnemend vermogen tot empathie), maar de rechtbank heeft evenmin reden om te twijfelen aan de tegengestelde verklaringen van de accountant en een bevriend echtpaar van erflater, die geen enkel belang hebben bij de zaak. Het heeft er, gelet op de tegenstrijdige verklaringen, alle schijn van dat de gedragsverandering van erflater selectief was.

Er is geen dementie bij erflater vastgesteld. Zelfs als dat wel zo was, zou daarmee nog niet gegeven zijn dat het testament tot stand is gekomen onder invloed van die stoornis of dat die stoornis een redelijke waardering van de betrokken belangen belette.

De beoordeling van wilsbekwaamheid van de testateur is primair aan de notaris. Deze heeft erflater in 3,5 maand in totaal vijf keer over zijn testament gesproken. Uit zorgvuldigheid en ter bevestiging van erflaters wilsbekwaamheid heeft de notaris erflater medisch-psychiatrisch laten onderzoeken. Het ging immers om een testamentwijziging van een man op leeftijd (80) met een groot vermogen. De betreffende psychiater – wiens beroep op zijn beroepsgeheim eerder werd afgewezen door Hof Arnhem-Leeuwarden, ECLI:NL:GHARL:2014:8078 – is de enige deskundige die erflater bij leven heeft gezien en op zijn wilsbekwaamheid heeft beoordeeld. De andere deskundigenrapporten die partijen in het geding hebben gebracht, zijn van na erflaters overlijden, waardoor deze met de nodige terughoudendheid moeten worden

beoordeeld.

Verder constateert de rechtbank dat, anders dan X doet voorkomen, het laatste testament van erflater (2012) niet enorm ingrijpend afweek van het voorlaatste (2006). Erflater laat X ook in het laatste testament (zeer) goed verzorgd achter, alleen haar kinderen worden niet meer bedacht, haar kleinkinderen daarentegen wel. En X bedacht de goede doelen ook in 2006 al zeer ruim. De door X gestelde gedragsveranderingen blijken volgens de rechtbank niet uit de inhoud van het laatste testament.

Tot slot heeft X niet aangetoond dat de goede doelen erflater doelbewust hebben beïnvloed bij de totstandkoming van het testament. Erflater heeft zijn eigen keuzes gemaakt.

Instantie: Rechtbank Midden-Nederland

Datum uitspraak: 08-03-2017

ECLI: ECLI:NL:RBMNE:2017:1324

Zaaknummer: C/16/404001 / HL ZA 15-344

Rechters: R.F. van Aalst

Wetsartikelen: 3:34 BW

RECHTSPRAAK

Kantonrechter benoemt bedrijfsadviseur tot vereffenaar van de nalatenschap.

Erflaters nalatenschap moet wettelijk vereffend worden volgens de zware vereffeningprocedure. De enige erfgenaam heeft beneficiair aanvaard en is de vereffenaar.

De praktische, juridische en financiële aspecten van de vereffening groeien de erfgenaam-vereffenaar boven het hoofd. Deze verzoekt de kantonrechter daarom om benoeming van een andere, professionele vereffenaar, te weten een bedrijfsadviseur. De kantonrechter willigt dit verzoek in.

Instantie: Rechtbank Gelderland

Datum uitspraak: 11-04-2017

Zaaknummer: C/05/317896 HA RK 17/73 / 18093

RECHTSPRAAK

Schenken vernietigd wegens misbruik van omstandigheden.

Erflater heeft aanzienlijke schenkingen gedaan aan Y, die aanvankelijk erflaters huishoudelijke hulp was. Na het overlijden van erflater beroept zijn erfgenaam zich op de vernietigbaarheid van de schenkingen wegens misbruik van omstandigheden. Het gaat om schenkingen van in totaal 160.000 euro in ruim een jaar tijd. Het hof stelt de erfgenaam in het gelijk.

Misbruik van omstandigheden is aanwezig wanneer iemand die weet of moet begrijpen dat een ander door bijzondere omstandigheden, zoals noodtoestand, afhankelijkheid, lichtzinnigheid, abnormale geestestoestand of onervarenheid, bewogen wordt tot het verrichten van een rechtshandeling, het tot stand komen van die rechtshandeling bevordert, ofschoon hetgeen hij weet of moet begrijpen hem daarvan zou behoren te weerhouden (art. 3:44 lid 4 BW). Bij schenking geldt dan een bijzonder – van artikel 150 Rv afwijkend – bewijsregime (art. 7:176 BW). Deze bijzondere regel is in de wet opgenomen ter versterking van de positie van de schenker.

In dit geval heeft de erfgenaam voldaan aan de op hem rustende stelplicht, door onder meer te schetsen hoe afhankelijk erflater was geworden van Y. Door de bijzondere bewijsregel van artikel 7:176 BW rust dan op Y de bewijslast van haar stelling dat de schenkingen niet door misbruik van omstandigheden tot stand zijn gekomen.

Volgens Y heeft zij een onevenredig zware bewijspositie. Volgens het hof is dat op zichzelf geen argument voor omkering van de bewijslast, temeer niet omdat de bewijsregel strekt tot bescherming van de schenker.

De bewijslastverdeling is in dit geval ook niet in strijd met de redelijkheid en billijkheid. Het enkele feit dat erflater aan Y wilde schenken en daarin zeer volhardend was, betekent niet dat geen sprake is van misbruik van omstandigheden. Waar het om gaat, is dat sprake is van omstandigheden die tot de conclusie leiden dat Y wel degelijk misbruik heeft gemaakt van omstandigheden door de schenkingen aan te nemen.

Instantie: Gerechtshof Arnhem-Leeuwarden

Datum uitspraak: 04-04-2017

ECLI: ECLI:NL:GHARL:2017:2883

Zaaknummer: 200.172.718/01

Rechters: I.F. Clement, D.J. Keur en M.W. Zandbergen

Wetsartikelen: 3:44 BW, 7:176 BW en 150 Rv

RECHTSPRAAK

Tijdelijk onbeheerde nalatenschap. Navorderingsbevoegdheid successierecht vervallen.

X wordt in 2013 bekend met een halfzuster en haar zoon. De halfzuster is in 1992 overleden, de zoon in 1995. De zoon heeft van de halfzuster geërfd en X blijkt erfgenaam van de zoon. De nalatenschap van de zoon lijkt per saldo niets waard, totdat jaren later blijkt dat de halfzuster aanzienlijk vermogen in Zwitserland bezat.

De vraag is of de inspecteur in 2014 aan X nog een navorderingsaanslag successierecht heeft kunnen opleggen, of dat de bevoegdheid tot navordering toen al niet meer bestond. Volgens de rechtbank is in dit geval sprake van het laatste.

De nalatenschap van de zoon was jaren onbeheerd (art. 4:1172 oud BW) en er is geen curator over benoemd (art. 4:1173 oud BW). Dit zou betekenen dat de aangiftetermijn niet is doorgelopen (art. 45 lid 3 SW 1956, tekst 1995) en de navorderingstermijn is verlengd.

Er is ook geen successieaangifte gedaan. De notaris die erbij is betrokken door het verpleeghuis van de zoon, heeft de inspecteur wel schriftelijk geïnformeerd over de omvang van de nalatenschap, maar heeft geen aangifte kunnen doen. Dat is aan de erfgenamen (art. 38 SW 1956) en die waren toen onbekend.

Echter, volgens de rechtbank heeft de inspecteur de aanslagfase in 1995 afgerond door de mededeling aan de notaris 'dat een aangifte voor de heffing van het recht van successie achterwege kan blijven. Mochten nader bekend geworden omstandigheden hiertoe aanleiding geven, dan zal ik hier alsnog op terug komen.'

Vanaf dat moment liep de twaalfjaarstermijn zoals die in artikel 66 SW 1956 was opgenomen weer verder. De navorderingsbevoegdheid is zodoende voor 1 januari 2012 vervallen en niet meer herleefd door huidig artikel 66 lid 3 SW 1956 (HR 3 maart 2017, ECLI:NL:HR:2017:356).

Instantie: Rechtbank Gelderland

Datum uitspraak: 21-03-2017

ECLI: ECLI:NL:RBGEL:2017:1493

Zaaknummer: AWB - 15 _ 4015

Rechters: R.A. Eskes, F.M. Smit en J.M.W. van de Sande

Wetsartikelen: 4:1172 oud BW, 4:1173 oud BW, 38 SW 1956, 45 SW 1956 en 66 SW 1956

RECHTSPRAAK

Ontervde zoon vraagt inzage in vaders medisch dossier. Verzoek strandt op medische geheimhoudingsplicht.

Na het overlijden van vader verlangt de ontervde zoon van een psychiatrische instelling inzage in vaders medisch dossier. De zoon twijfelt aan de wilsbekwaamheid van vader bij het opstellen van zijn testament en zoekt naar informatie om dit te staven. De instelling beroept zich op haar geheimhoudingsplicht (art. 7:457 BW).

Het belang van geheimhouding, dat ook geldt nadat de patiënt is overleden, is van zodanig gewicht dat daarop slechts inbreuk kan worden gemaakt indien er voldoende concrete aanwijzingen bestaan dat een ander zwaarwegend belang geschaad zou kunnen worden (HR 20 april 2001, ECLI:NL:HR:2001:AB1201). Volgens de rechtbank ontbreken zodanige aanwijzingen.

De zoon heeft zijn financiële belangen bij inzage, althans dat deze aanzienlijk zijn, onvoldoende onderbouwd. Vader heeft voorts ruim voor het opstellen van zijn testament te kennen gegeven dat zijn medische gegevens geheim moesten blijven voor de zoon en de instelling geeft aan dat het dossier geen opheldering geeft over de wilsbekwaamheid bij het opstellen van het testament. Tot slot kan de zoon op andere wijze meer duidelijkheid verkrijgen over de wilsbekwaamheid, bijvoorbeeld door de instrumenterend notaris te bevragen, wat de zoon heeft nagelaten.

Instantie: Rechtbank Overijssel

Datum uitspraak: 22-02-2017

ECLI: ECLI:NL:RBOVE:2017:1211

Zaaknummer: C/08/188809 / HA ZA 16-306

Rechters: S.J.S. Groeneveld-Koekkoek

Wetsartikelen: 4:55 BW en 7:457 BW

RECHTSPRAAK

Bedrijfsopvolgingsfaciliteit niet toepasbaar op de fictieve verkrijging van art. 13a SW 1956 (sterftewinst). Bezitseis niet vervuld.

M en V zijn in gemeenschap van goederen gehuwd als V overlijdt. M en V hielden samen aanmerkelijkbelangaandelen in een bv met een materiële onderneming. Door het overlijden van V vallen pensioen- en lijfrenteverplichtingen vrij, waardoor de waarde van de aandelen toeneemt. Deze waardestijging is voor de helft (van M) een fictieve verkrijging in de zin van artikel 13a SW 1956.

De vraag is of de bedrijfsopvolgingsfaciliteit (BOF) kan worden toegepast op deze fictieve verkrijging. Volgens de rechtbank (ECLI:NL:RBZWB:2016:2212) was dit niet het geval, omdat voor dat gedeelte niet wordt voldaan aan de bezitseis (art. 35c lid 1 onder c SW 1956 en art. 35d lid 1 onder c SW 1956). Het hof bevestigt dit oordeel.

De BOF sluit aan bij de aanmerkelijkbelangregeling. Het aanmerkelijk belang gaat, als het tot een huwelijksgemeenschap behoort, steeds beide echtgenoten ieder voor de helft aan. Ook de echtgenoot die niet over de aandelen kan beschikken, wordt voor de helft als aanmerkelijkbelanghouder gezien (HR 10 maart 2006, ECLI:NL:HR:2006:AU2004, welk arrest het hof ook toepasselijk acht op de Wet IB 2001). Het deel (van M) waarop artikel 13a SW 1956 toepasselijk is, heeft in fiscale zin niet tot het vermogen van V behoord. Daarom is de bezitseis niet vervuld. Voor artikel 13a SW 1956 geldt weliswaar dat deze helft fictief krachtens erfrecht is verkregen, maar voor de BOF geldt dat niet.

Het beroep van de man op het gelijkheidsbeginsel, het vertrouwensbeginsel en het besluit van 17 januari 2013 (nr. BLKB2012/1221M, *Stcrt.* 2013, 2175, onder 3.5), wijst het hof af.

Instantie: Gerechtshof 's-Hertogenbosch

Datum uitspraak: 03-02-2017

ECLI: ECLI:NL:GHSHE:2017:360

Zaaknummer: 16/00441

Rechters: A.J. Kromhout, B.F.A. van Huijgevoort en A.P.M. van Rijn

Wetsartikelen: 13a SW 1956, 35c SW 1956 en 35d SW 1956

RECHTSPRAAK

Meerderjarigenbewind. Andermaal machtiging voor incidentele, royale schenking.

Vaders vermogen staat onder bewind van twee van zijn drie kinderen. De bewindvoerders hebben eerder machtiging verkregen voor schenkingen uit vaders vermogen aan de (klein)kinderen, voortbordurend op de schenkingstraditie die vader zelf inzette.

Eenmaal kregen ze machtiging voor een incidentele, royalere schenking. Nu vragen de bewindvoerders andermaal machtiging voor een royale schenking.

Het hof verleent de machtiging, anders dan de kantonrechter. Een incidentele uitkering hoeft volgens het hof niet te worden uitgelegd als een eenmalige uitkering.

Overigens is voldaan aan de vereisten die volgen uit de Aanbevelingen meerderjarigenbewind van het LOVCK.

Instantie: Gerechtshof Arnhem-Leeuwarden

Datum uitspraak: 22-12-2016

ECLI: ECLI:NL:GHARL:2016:10373

Zaaknummer: 200.191.953

Rechters: F. Feunekes, A. Smeeïng-van Hees en K.J. van Hees

Wetsartikelen: 1:441 BW

RECHTSPRAAK

Ouderlijke boedelverdeling zonder uitsluitingsclausule. Niet-opeisbare en niet-vastgestelde onderbedelingsvordering valt in huwelijksgemeenschap. Verdelingsmogelijkheden.

Man en vrouw zijn in de wettelijke gemeenschap van goederen gehuwd als de vrouw in 1998 van haar vader erft. Vader had een ouderlijke boedelverdelingstestament (art. 4:1167 oud BW), waardoor de vrouw een onderbedelingsvordering op vaders echtgenote erft. Na echtscheiding is de vraag of de – nog altijd niet-opeisbare – onderbedelingsvordering tot de huwelijksgemeenschap behoort. Volgens het hof is dat het geval.

In vaders testament staat geen uitsluitingsclausule (art. 1:94 lid 2 BW). Het feit dat de vordering nog niet opeisbaar is en nog niet is vastgesteld, verhindert boedelmenging niet. Ook een vordering waarvan de omvang nog niet vaststaat, is een vermogensrecht (art. 3:6 BW) en dus een goed in de zin van artikel 1:94 lid 2 BW.

De vordering kan ook worden verdeeld. Het feit dat de waarde nog niet vaststaat en dat de vordering uiteindelijk mogelijk niet verhaalbaar is (verhaalsrisico), doet hier niet aan af.

Het verzoek van de man de vordering onverdeeld te laten tot deze opeisbaar is, is niet op de wet gebaseerd en het hof wijst het verzoek af. Het hof acht toedeling van de vordering aan de vrouw, onder de verplichting om de helft van de waarde daarvan te voldoen aan de man de meest gereede wijze van verdeling. Gelet op het incassorisico bepaalt het hof dat de vrouw slechts gehouden is de helft van hetgeen zij te zijner tijd daadwerkelijk op de vordering int, moet uitkeren aan de man. De man kan de vrouw niet dwingen om voor het opeisbaar worden van de vordering tot inning over te gaan.

Instantie: Gerechtshof Amsterdam

Datum uitspraak: 14-03-2017

ECLI: ECLI:NL:GHAMS:2017:1104

Zaaknummer: 200.170.043/01

Rechters: A.V.T. de Bie, A.R. Sturhoofd en J. Jonkers

Wetsartikelen: 1:94 BW, 3:6 BW en 4:1167 oud BW